

Markéta Matulová v titulní roli v inscenaci Špinarka si říká o všechny pocty, kterých jen může v divadle dosáhnout

4.9.2021 08:29 Ladislav Vrchovský Divadlo Recenze

Divadlo Petra Bezruče v Ostravě uvedlo v pátek 3. září světovou premiéru hry Špinarka. „Doufám, že se nám podaří podat nepřikrášlený obrázek velké osobnosti,“ je uvedeno v předpremiérové tiskové zprávě k inscenaci. Jde o citaci autora a režiséra hry Tomáše Dianišky. A po premiéře lze přiznat, že toto předsevzetí je naplněno.

Vojtěch Johaník a Markéta Matulová v inscenaci Špinarka.
(Foto: Jiří Zerzoň)

Dramaturgyní inscenace Špinarka je *Anna Smrčková*. Ve spolupráci s režisérem *Tomášem Dianiškou* se rozhodli, že jevištní tvar bude více koncertem než činohrou. Jak moc tomuto rozhodnutí napomohlo zjištění, že představitelka hlavní role Markéta Matulová je skvělá zpěvačka, to lze jen odhadovat. Skutečností je, že celé s přestávkou tříhodinové představení je zejména v první části spíše přehlídkou písniček Věry Špinarové v podání Matulové a činoherní scény vypadají jako vsuvky mezi ně.

Obsahem hereckých scén je osobní život Věry od školních let až do její smrti. A je zde opravdu všechno nejdůležitější. Dianiška jako autor vycházel ze vzpomínek pamětníků, z dobového tisku i

ze záznamů rozhlasového a televizního programu, který se nejrůznějším způsobem Špinarové dotýkal. Jsou zde i scény sourozeneckého porozumění mezi Věrou a její bratrem, tragicky zemřelým Lubomírem Špinarem, jehož smrt dodnes nebyla policií objasněna.

Markéta Matulová. (Foto: Jiří Zerzoň)

Nechybí obrazy vztahu Věry a její matky, manželství a rozchodu s hudebníkem Ivem Pavlíkem i zmínka o manželství s Vítězslavem Vávrou. K životu jedné z českých nejoblíbenějších zpěvaček populární hudby přistupují inscenátoři se zřetelnou pietou a nevyhýbají se ani zmínce o alkoholové závislosti a pověstném ostravském baru Waldemar, kde často Věra Špinarová pobývala.

Je tu i politické pozadí života Špinarové včetně popsání atmosféry doby komunistické totalitní moci, připomíná se srpnová invaze armád socialistických zemí do Československa v roce 1968 a tuhá normalizace let sedmdesátých a osmdesátých. Právě ta zabránila nejen Věře Špinarové, ale řadě dalších českých umělců, aby se díky svým jedinečným předpokladům stali skutečně světovými hvězdami.

Jakub Burýšek a Věra Špinarová. (Foto: Jiří Zerzoň)

Mezi písničkami, které v inscenaci zazní, nechybí největší hity Music box, Andromeda, Raketou na Mars, Měj mě rád a jiné, včetně nejznámější písně Jednoho dne se vrátíš.

Scénu vytvořila *Lenka Odvárková*. Na jeviště umístila živou kapelu, stěny vyzdobila dobovými obrazovými dokumenty převážně z doby husákovské normalizace i plakáty Věry Špinarové. Na okraj umístila domácí rodinné prostory.

Tomáš Dianiška zůstal věrný své režijní metodě opřené o poetiku netradičního divadla. Velmi často umně využívá jevištní zkratku. Dokáže třeba zobrazit vztah mezi postavami jediným gestem ruky. Herci Divadla Petra Bezruče mu v tom výborně sekundují. Režijně vede herce k věrohodnému a i přes nemálo použitých symbolů (například na okamžik vztyčený obušek v ruce příslušníka policejních složek) k naprosto srozumitelnému a silně vypovídajícímu projevu.

Z inscenace Špinarka. (Foto: Jiří Zerzoň)

Kapela vedená *Janem Gajdicou* se může popasovat s řadou profesionálních hudebních skupin nejen úrovní interpretace, ale zejména skvělou souhrou. A bodejť by ne, v alternacích v ní hrají *Martin Jarošek* nebo *Robert Hejduk* na klávesy, *Jan Borák* a *Martin Hrček* na bicí, *Jan Gajdica* a *Martin Bala* coby kytaristé a *Lubomír Konečný* s *Antonínem Jančarem*, kteří se střídají ve hře na baskytaru. Všechno jsou to známé osobnosti ostravské hudební scény, z nichž mnozí znali *Věru Špinarovou* osobně.

Jak již bylo řečeno, titulní roli svěřil režisér *Markétě Matulové*. Že jde o velmi talentovanou herečku, to mnozí tušili od jejího příchodu do souboru Divadla Petra Bezruče před několika lety. Že však v sobě skrývá pěvecký talent takového formátu, že jí dovolí věrně a přesvědčivě odzpívat i technicky a intonačně nejtěžší pasáže písní *Věry Špinarové* způsobem, při kterém jde divákům mráz po zdech, to ostravské obecnstvo poznává až nyní.

Markéta Matulová jako Špinarka. (Foto: Jiří Zerzoň)

Matulová je v roli Věry prostě vynikající. Uhrančivým a strhujícím způsobem hraje nevyváženého spratka, který chce jen zpívat a pak už nic, prostořekou pubert'áčku nevyhýbající se vulgarismům, milující sestru i matku, dceru, která si absolutně nerozumí se svou vlastní matkou, i hvězdu popmusic. A v samém závěru, kdy publikum Věru vidí jako opuštěnou a nešťastnou ženu, se vše spojí dohromady a na jevišti stojí Věra Špinarová taková, jaká byla. Dianiška si textem své hry a Markéta Matulová svým hereckým a pěveckým výkonem říkají o ta nejvyšší ocenění.

Když už je řeč o velkých výkonech, je zde také mimořádná herecká kreace *Kateřiny Krejčí* ve vedlejší roli Věřiny matky. Kateřina Krejčí v doslova minimalistickém podání vytváří naprosto věrohodný obraz ženy, která uvízla ve svém svém způsobem omezeném světě, nerozeznala výjimečnost vlastního dítěte a uvěřila snad až po smrti dcery v její hvězdnou velikost.

Jakub Burýšek a Markéta Matulová. (Foto: Jiří Zerzoň)

Třetici velkých výkonů doplňuje *Jakub Burýšek* v roli Věřina bratra Luboše. Nejen že skvěle zpívá, ale také přesně vystihuje bratrskou lásku a víru ve schopnosti své sestry. Vyrovnaný výkon se všemi již jmenovanými odevzdává i *Dušan Urban* jako sbormistr, ředitel školy, hudební procent, manžel Ivo Pavlík a promotér.

Výborná je *Julie Goetzová* hlavně v rolích učitelky, svazačky, rozhlasové redaktorky sloužící režimu i v dalších epizodních postavách. *Jáchym Kučera* mezi deseti svěřenými postavami přesně vystihuje konferenciéra socialistických pořadů, reportéra nebo Věřina fanouška. *Vojtěch Johaník* s humorným nadhledem a jistou mírou stylizace zosobňuje Ivana Binara, učitele zpěvu, ministra, opilce i další postavy. V menších rolích a také jako členky orchestru vystupují *Lenka Kučerová* a *Marie Křehlíková*, dalšího policistu hraje Filip Kapusta.

Z inscenace Špinarka. (Foto: Jiří Zerzoň)

Je pochopitelné, že režisér *Tomáš Dianiška* je unesen pěveckým výkonem *Markéty Matulové* a dává jí tedy co nejvíce prostoru v množství písňových vystoupení. Jejich četnost však v první půlce před přestávkou v sobě nese i jistou zdouhavost představení a diváckou únavu. Že méně by zde asi bylo více, potvrzuje průběh druhé části po přestávce. Ta svým strhujícím průběhem na menší ploše dokonce dokáže vymazat dojem přílišné délky předchozí části.

Posledním hudebním číslem inscenace je nejslavnější hit *Jednoho dne se vrátíš* v originálním podání *Věry Špinarové*. Na ztemnělém zamlženém prázdném jevišti stojí jen nasvícený opuštěný mikrofon, sálem zní nádherný hlas zpěvačky, kterou publikum milovalo díky jejímu velkému hlasovému rozpětí, ale zejména bezprostřednímu a procítěnému projevu. V pozadí se v rukou účinkujících lesknou kotouče zlatých desek, které si *Špinarka* svým uměním vysloužila.

V rukou několika diváček se objevují kapesníčky stírající slzu z tváře. V té nezapomenutelné, hluboké city probouzející chvíli se všichni přítomní, *Tomáš Dianiška* spolu s muzikanty a herci, ale i s diváky, hluboce uklánějí před uměním, které nemá srovnání. Byť *Markéta Matulová* má hodně nakročeno.

Dokladem velkého úspěchu premiéry byl dlouhý potlesk publika vestoje při děkovačce, který jen potvrdil mimořádné kvality inscenace i představení. Divadlo *Petra Bezruče* svou *Špinarkou* nasadilo laťku ostravské divadelní sezóny 2021/2020 opravdu hodně vysoko.